

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela
(OR. en)

11320/20

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2020/0132 (NLE)

SOC 574
EMPL 417
EDUC 338
ECOFIN 860
JEUN 83

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: ZALECENIE RADY w sprawie pomostu do zatrudnienia – wzmocnienia gwarancji dla młodzieży oraz zastępujące zalecenie Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży

ZALECENIE RADY (UE) 2020/...

z dnia ...

**w sprawie pomostu do zatrudnienia – wzmocnienia gwarancji dla młodzieży
oraz zastępujące zalecenie Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r.
w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,
w związku z art. 149,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W listopadzie 2017 r. Parlament Europejski, Rada i Komisja proklamowały Europejski filar praw socjalnych, w którym określono 20 zasad i praw, na których mają opierać się sprawnie funkcjonujące i sprawiedliwe rynki pracy i systemy bezpieczeństwa socjalnego. Europejski filar praw socjalnych określa prawo do uczciwych warunków pracy, przewiduje, że równość traktowania kobiet i mężczyzn musi zostać zapewniona we wszystkich obszarach oraz określa prawo do dostępu do ochrony socjalnej i szkoleń. Przewiduje również, że okresy próbne powinny mieć rozsądny czas trwania oraz zakazuje nadużywania nietypowych umów o pracę. Zasada 4 („Aktywne wsparcie na rzecz zatrudnienia”) stanowi, że „młodzi ludzie mają prawo do dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu, stażu lub dobrej oferty zatrudnienia w ciągu czterech miesięcy od uzyskania statusu bezrobotnego lub ukończenia edukacji”.
- (2) W wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich przyjętych decyzją Rady 2019/1181¹, a w szczególności w wytycznej nr 6, wzywa się państwa członkowskie do dalszego zajmowania się bezrobociem młodzieży i problemem młodych ludzi niekształących się, niepracujących ani nieszkolących się (NEET) poprzez zapobieganie wczesnemu kończeniu nauki oraz strukturalne udoskonalenie przechodzenia od kształcenia do zatrudnienia, w tym poprzez pełne wdrożenie gwarancji dla młodzieży.

¹ Decyzja Rady (UE) 2019/1181 z dnia 8 lipca 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityk zatrudnienia państw członkowskich (Dz.U. L 185 z 11.7.2019, s. 44).

- (3) W zaleceniu Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego¹ określone są elementy i zasady dotyczące walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, które pozwolą osobom fizycznym uzyskać w wyniku procesu walidacji potwierdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych w drodze uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz uzyskać pełną lub, w stosownych przypadkach, częściową kwalifikację.
- (4) W zaleceniu Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych² zaleca się, aby osobom dorosłym o niskich umiejętnościach, wiedzy i kompetencjach zaoferować, w zależności od ich indywidualnych potrzeb, możliwość osiągnięcia minimalnego poziomu umiejętności czytania i pisania, rozumowania matematycznego oraz kompetencji cyfrowych, lub nabycia szerszego zestawu umiejętności, wiedzy i kompetencji.
- (5) W zaleceniu Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie³ wzywa się państwa członkowskie do wspierania rozwoju podstawowych umiejętności cyfrowych oraz wspierania i podnoszenia poziomu kompetencji cyfrowych we wszystkich grupach ludności.
- (6) W zaleceniu Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży⁴ proponuje się wytyczne w sprawie zapewniania dobrej jakości staży oraz przewiduje aspekty jakościowe, które odnoszą się w szczególności do treści dydaktycznych, warunków pracy oraz przejrzystości co do warunków finansowych i procedur naboru.

¹ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

² Dz.U. C 484 z 24.12.2016, s. 1.

³ Dz.U. C 189 z 4.6.2018, s. 1.

⁴ Dz.U. C 88 z 27.3.2014, s. 1.

- (7) W zaleceniu Rady z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego¹ określa się 14 kluczowych kryteriów, które państwa członkowskie oraz zainteresowane strony powinny stosować w celu opracowania wysokiej jakości skutecznych programów przygotowania zawodowego z myślą o zapewnieniu rozwoju zarówno umiejętności związanych z danym stanowiskiem oraz rozwojem osobistym uczniów zawodu.
- (8) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700² przewiduje wspólne ramy dla siedmiu wcześniej niezależnych procesów zbierania danych, w tym dla unijnego badania aktywności ekonomicznej ludności. Te wspólne ramy, czyli zintegrowane europejskie statystyki społeczne (IESS), dostarczają bardziej szczegółowych danych porównawczych dla całej UE, które umożliwią lepsze zrozumienie przechodzenia młodych ludzi od kształcenia do zatrudnienia, dokładniej określając ich doświadczenie w nauce i pracy, a także ich indywidualne cechy charakterystyczne.

¹ Dz.U. C 153 z 2.5.2018, s. 1.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. ustanawiające wspólne ramy statystyk europejskich dotyczących osób i gospodarstw domowych, opartych na danych na poziomie indywidualnym zbieranych metodą doboru próby, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 808/2004, (WE) nr 452/2008 i (WE) nr 1338/2008 oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1177/2003 i rozporządzenie Rady (WE) nr 577/98 (Dz.U. L 261I z 14.10.2019, s. 1).

- (9) W konkluzjach z dnia 15 grudnia 2016 r. Rada Europejska wzywa do kontynuacji Gwarancji dla młodzieży. W konkluzjach z dnia 15 czerwca 2017 r. Rada potwierdza, że rozwiązanie problemu bezrobocia i bierności zawodowej młodzieży pozostaje politycznym priorytetem; Rada uważa, że Gwarancja dla młodzieży i Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych stanowią silny impuls dla reform strukturalnych i innowacji politycznych oraz podkreśla, że dotarcie do młodzieży NEET wymaga zdecydowanych i nieustannych wysiłków organów krajowych. a także współpracy międzysektorowej.
- (10) W rezolucji z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie realizacji Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych w państwach członkowskich Parlament Europejski wzywa państwa członkowskie do opracowania odpowiednich i dostosowanych do potrzeb strategii dotarcia do wszystkich młodych ludzi NEET oraz do przyjęcia zintegrowanego podejścia w celu umożliwienia bardziej zindywidualizowanej pomocy i usług wspierających młodych ludzi, którzy borykają się z licznymi barierami. Parlament Europejski podkreśla potrzebę poprawy jakości ofert w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia młodzieży i w ramach gwarancji dla młodzieży oraz wzywa do przeprowadzenia w przyszłości dyskusji na temat kwalifikującego się przedziału wiekowego.
- (11) Europejski Zielony Ład to nowa strategia unijna na rzecz wzrostu. Jej celem jest przekształcenie Unii w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo z nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarką, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto i w której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów naturalnych.

- (12) Aby pomóc naprawić szkody gospodarcze i społeczne wywołane pandemią COVID-19, rozpocząć odbudowę gospodarki europejskiej po tych szkodach oraz chronić i tworzyć miejsca pracy, Komisja zaproponowała kompleksowy plan odbudowy dla Europy oparty na pełnym wykorzystaniu potencjału budżetu Unii oraz zaproponowała instrument odbudowy „Next Generation EU”. Instrument ten będzie mieć kluczowe znaczenie dla wspierania, między innymi, krótkoterminowych środków wspierania zatrudnienia, w tym zatrudnienia młodych ludzi, a także inwestowania w bardziej długoterminowe reformy polityczne dotyczące rynku pracy, systemów społecznych oraz systemów kształcenia i szkolenia.
- (13) W 2013 r., w okresie poprzedniej recesji gospodarczej, stopa bezrobocia wśród młodych ludzi (w wieku 15–24 lat) osiągnęła poziom 24,4 % w Unii (w stosunku do 16 % w 2008 r.) i ponad 50 % w niektórych państwach członkowskich, a liczba młodych ludzi NEET w wieku 15–24 lat liczyła 6,5 mln osób. W odpowiedzi, w kwietniu 2013 r. przyjęte zostało zalecenie Rady dotyczące ustanowienia gwarancji dla młodzieży¹. Jest ono najważniejszą skoordynowaną reakcją, na poziomie Unii, na wyzwania, z jakimi mierzy się młodzież i opiera się na interwencjach o charakterze edukacyjnym i w ramach aktywnej polityki rynku pracy w państwach członkowskich.

¹ Dz.U. C 120 z 26.4.2013, s. 1.

- (14) Pandemia COVID-19 spowodowała w Unii bezprecedensową recesję gospodarczą, która prawdopodobnie doprowadzi do ponownego dramatycznego wzrostu bezrobocia młodzieży i liczebności młodych ludzi NEET. W 2020 r. spodziewane jest znaczące skurczenie się unijnej gospodarki, która wejdzie w najgłębszą recesję w swojej historii. Najbardziej ucierpią młodzi ludzie, którzy już przed wybuchem pandemii znajdowali się w niepewnej sytuacji na rynku pracy lub napotykali przeszkody w dostępie do zatrudnienia, natomiast osoby wchodzące właśnie na ten rynek będą miały większe trudności z uzyskaniem pierwszej pracy. W związku z tym w świetle obecnego kryzysu konieczne jest ponowne wzmocnienie gwarancji dla młodzieży.
- (15) Młodzi ludzie mogą napotykać liczne wyzwania na rynku pracy także przez to, że znajdują się w różnych przejściowych okresach swojego życia, przez ograniczone doświadczenie zawodowe lub jego brak oraz z uwagi na inne przeszkody na drodze do świata pracy. Poprzednie recesje gospodarcze pokazały nam, że mocniej dotykają młodych ludzi niż starszych, bardziej doświadczonych pracowników.
- (16) Młode kobiety są bardziej narażone na bierność zawodową niż młodzi mężczyźni ze względu na obowiązki opiekuńcze, takie jak zajmowanie się dziećmi lub pozostającymi na utrzymaniu dorosłymi, lub inne osobiste lub rodzinne obowiązki. Obowiązki opiekuńcze stanowiące przyczynę bierności zawodowej spadają ponad pięciokrotnie częściej na młode kobiety niż na młodych mężczyzn. Może to prowadzić do pogłębienia się luki w zatrudnieniu ze względu na płeć z trwałymi konsekwencjami w całym okresie życia kobiet.

- (17) Bezrobocie i bierność zawodowa młodzieży, a także ograniczony dostęp do inkluzywnego kształcenia i szkolenia o wysokiej jakości oraz do usług społecznych mogą mieć drastyczne skutki, takie jak zwiększone ryzyko bezrobocia w przyszłości, niższe poziomy przyszłych zarobków, utrata kapitału ludzkiego i międzypokoleniowe dziedziczenie ubóstwa. Czynniki te przekładają się na indywidualne trudności i generują bezpośrednie i pośrednie koszty dla całego społeczeństwa. Przyczyniają się one również do zwiększenia nierówności regionalnych, na przykład w sytuacji, gdy młodzi ludzie nie są w stanie zapewnić sobie trwałej integracji na rynku pracy na obszarach wiejskich lub oddalonych, a zatem szukają możliwości gdzie indziej.
- (18) Bieżące procesy, takie jak automatyzacja i cyfryzacja produkcji i usług, nadal przyczyniają się do przemian w świecie pracy. Zbyt duży odsetek młodych ludzi funkcjonuje w niestandardowych formach zatrudnienia, takich jak praca za pośrednictwem platform internetowych czy „fuchy”, w których mogą nie mieć dostępu do odpowiedniej ochrony socjalnej. Młodzi ludzie są jedną z grup narażonych na utratę pracy z powodu automatyzacji, ponieważ to właśnie na stanowiskach najniższego szczebla zwykle wykonuje się większość zautomatyzowanych zadań. Jednocześnie technologie cyfrowe umożliwiają tworzenie nowych miejsc pracy i zwiększają zapotrzebowanie na umiejętności potrzebne do transformacji cyfrowej w wielu sektorach gospodarki.

- (19) Obecne inwestowanie w kapitał ludzki młodych Europejczyków pomoże europejskim społecznym gospodarkom rynkowym wytrzymać próbę czasu, sprostać zmianom demograficznym, w pełni korzystając z korzyści epoki cyfrowej i wzrostu zatrudnienia w zielonej gospodarce. Takie inwestycje idą w parze z reformami rynku pracy, które mogą rozwiązać niektóre problemy strukturalne, z jakimi borykają się młodzi ludzie, oraz zapewnić im lepszy start. Unia będzie w stanie czerpać zyski z posiadania aktywnej, innowacyjnej i wykwalifikowanej siły roboczej, unikając jednocześnie bardzo wysokich społeczno-ekonomicznych kosztów związanych z istnieniem zjawiska młodych ludzi niepracujących, niekształcących się ani nieszkolących się.
- (20) Wzmocniona gwarancja dla młodzieży może przyczynić się do tworzenia możliwości zatrudnienia osób młodych i wspierania młodej przedsiębiorczości oraz pomóc w wykorzystaniu możliwości wynikających z transformacji cyfrowej i ekologicznej. Może pomóc w ograniczeniu trwałych negatywnych następstw poważnego spowolnienia gospodarczego przez zachęcanie firm do zatrudniania młodych ludzi pozostających bez zatrudnienia, w tym niezatrudnionych jeszcze przed pandemią, oraz przez oferowanie szkoleń ułatwiających dopasowanie bezrobotnej i biernej zawodowo młodzieży do istniejących ofert pracy.

- (21) Wzmocniona gwarancja dla młodzieży powinna zapewnić wszystkim młodym ludziom otrzymanie oferty zatrudnienia o dobrej jakości, dalsze kształcenie, przygotowanie zawodowe lub staż w ciągu czterech miesięcy od uzyskania statusu osoby bezrobotnej lub zakończenia formalnego kształcenia. Aby osiągnąć ten ambitny cel, gwarancja dla młodzieży powinna zapewnić młodym ludziom drogę do stabilnej integracji na rynku pracy oraz docierać do większej liczby młodych ludzi i motywować ich bez względu na możliwe przeszkody, zapewniając przy tym, aby nikt nie był pozostawiony sam sobie. Wzmocniona gwarancja dla młodzieży powinna dążyć do wspierania młodych ludzi w zdobywaniu cennego doświadczenia zawodowego i rozwijaniu odpowiednich umiejętności w zmieniającym się świecie pracy, w szczególności umiejętności najistotniejszych z punktu widzenia sektorów generujących wzrost oraz zielonej i cyfrowej transformacji. Ważną rolę w tym zakresie odgrywa jakość przyuczenia do zawodu. Istnieje potrzeba zwiększenia oferty przyuczania do zawodu, zwłaszcza na etapie odbudowy gospodarczej, oraz promowania uczestnictwa przedsiębiorstw w tym procesie, aby ułatwiać sprawniejsze przechodzenie do zatrudnienia. Programy przygotowania zawodowego młodych ludzi do pracy przygotowują młodych ludzi do wykonywania pracy, na którą jest duże zapotrzebowanie, i tym samym otwierają im drogę do trwałej integracji na rynku pracy, w tym również na szczeblu lokalnym.

- (22) W zaleceniu Rady z 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży wzywa się państwa członkowskie do zapewnienia, aby wszyscy młodzi ludzie w wieku do 25 lat w ciągu czterech miesięcy od uzyskania statusu osoby bezrobotnej lub zakończenia kształcenia formalnego otrzymywali ofertę zatrudnienia o dobrej jakości, dalszego kształcenia, przygotowania zawodowego lub stażu. Rozszerzenie przedziału wiekowego, aby objęci zostali młodzi ludzie w wieku 25-29 lat stanowi uznanie faktu, że przejście od kształcenia do zatrudnienia i trwała integracja na rynku pracy zabierają więcej czasu, gdyż zmienia się charakter pracy, wydłużają się okresy nauki i potrzebne są nowe umiejętności. Ważne jest uznanie, że pogorszenie koniunktury gospodarczej spowodowane pandemią COVID-19 doprowadzi do większego wzrostu bezrobocia w grupie wiekowej 25-29-latków, którzy będą wymagać wsparcia. Rozszerzenie przedziału wiekowego jest również zgodne ze środkami i programami państw członkowskich dotyczącymi młodzieży, które są na ogół dostępne dla młodych ludzi w wieku od 15 do 29 lat.

- (23) Młodzi ludzie NEET stanowią grupę niejednorodną. Dla niektórych młodych ludzi bycie NEET może być przejawem licznych i głębiej zakorzenionych nierówności i może wskazywać na długotrwałe wycofanie się ze społeczeństwa, co będzie zatem wymagało dłużej trwających interwencji. Niektórzy młodzi ludzie są szczególnie zagrożeni, na przykład osoby wcześniej kończące naukę i szkolenie lub dysponujące nieodpowiednim wykształceniem czy wyszkoleniem, które są przy tym często objęte ograniczoną ochroną socjalną, mają niewielki dostęp do zasobów finansowych, są zatrudnione na niepewnych warunkach lub mogą spotykać się z dyskryminacją. W przypadku innych młodych ludzi, na przykład o wysokich umiejętnościach lub mających już za sobą znaczące i wciąż przydatne doświadczenie zawodowe, status NEET jest najprawdopodobniej przejściowy, gdyż nie napotkają oni poważniejszych przeszkód przy wejściu na rynek pracy i nie obciąża ich nieodłączna podatność na zagrożenia. W ramach wzmocnionej gwarancji dla młodzieży należy uznać, że młodzi ludzie NEET wymagają zindywidualizowanego podejścia: lżejszego w przypadku niektórych przedstawicieli tej grupy, natomiast intensywniejszego, dłuższego i bardziej kompleksowego w przypadku bardziej zagrożonych młodych ludzi NEET. Interwencje powinny opierać się na podejściu uwzględniającym aspekt płci oraz różnice w uwarunkowaniach krajowych, regionalnych i lokalnych.
- (24) Ponad jedna piąta młodych ludzi w całej Unii nie osiąga podstawowego poziomu umiejętności cyfrowych, a młodzi ludzie o niskich kwalifikacjach z ponad trzy razy większym prawdopodobieństwem – w porównaniu do ich wysoko wykwalifikowanych rówieśników – nie zdobędą wystarczających umiejętności cyfrowych. Wraz z pandemią COVID-19, która przyspieszyła transformację cyfrową, brak umiejętności cyfrowych staje się kluczowym czynnikiem przesądającym o szansach młodych ludzi na zatrudnienie oraz ich zdolności do wykorzystania możliwości wynikających z tej transformacji. Ukierunkowane podnoszenie kwalifikacji pomaga młodym ludziom odpowiadać na rosnące zapotrzebowanie na umiejętności cyfrowe i odpowiada na problem przepaści cyfrowej.

- (25) Wzmocniona gwarancja dla młodzieży powinna obejmować szkolenie przygotowawcze przed przyjęciem oferty prowadzone zgodnie z indywidualnymi potrzebami i związane z konkretnymi dziedzinami umiejętności, takimi jak umiejętności cyfrowe, ekologiczne, językowe, oraz umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i zarządzania karierą, w przypadku gdy szkolenie takie uznaje się za stosowne. Takie praktyczne szkolenie może być krokiem w kierunku pełnego szkolenia zawodowego, zdobycia wiedzy o rynku pracy, uzupełnienia posiadanego wykształcenia lub doświadczenia zawodowego przed przyjęciem oferty gwarancji dla młodzieży. Krótkoterminowy, nieformalny charakter takiego szkolenia przygotowawczego, które nie powinno przyczynić się do wydłużenia czteromiesięcznej fazy przygotowawczej, odróżnia je od właściwej oferty.
- (26) Skuteczna koordynacja i partnerstwo w różnych dziedzinach polityki, obejmujących zatrudnienie, edukację, sprawy młodzieży, równość płci i sprawy społeczne, mają kluczowe znaczenie dla zwiększenia szans na dobrej jakości zatrudnienie, a także na edukację i kształcenie zawodowe, przygotowanie zawodowe i staż. Zintegrowane usługi (takie jak punkty kompleksowej obsługi lub inne modele) oferują łatwiejszy dostęp do usług i świadczeń, i mogą łatwiej zapewnić dostosowane do indywidualnych potrzeb, elastyczne i bardziej adekwatne rozwiązania dla młodych ludzi natrafiających na wielowymiarowe przeszkody na rynku pracy. Zintegrowane usługi wymagają zmiany w kulturze pracy: powinny stawiać młodych ludzi w centrum interwencji, wspierać dzielenie się pomysłami na najlepsze praktyki na wszystkich szczeblach administracji oraz budować sieci między wszystkimi właściwymi podmiotami. Ponadto należy zająć się kwestiami ochrony danych, aby umożliwić skuteczną i sprawną współpracę między różnymi administracjami i służbami publicznymi.

- (27) Wzmocniona gwarancja dla młodzieży powinna być wdrażana poprzez system środków wspierających i powinna być dostosowana do krajowych, regionalnych i lokalnych uwarunkowań. Takie programy powinny uwzględniać zróżnicowanie państw członkowskich pod względem poziomu bezrobocia wśród młodzieży i biernych zawodowo osób młodych, struktury instytucjonalnej oraz potencjału różnych podmiotów rynku pracy. Powinny także uwzględniać różny stan budżetów publicznych i ograniczenia finansowe w odniesieniu do przydziału środków oraz powinny być stale monitorowane i doskonalone.
- (28) Środki wsparcia mogą być finansowane z funduszy unijnych. Inicjatywa na rzecz zatrudnienia osób młodych na lata 2014–2020 (wkład unijny w wysokości prawie 9 mld EUR) wraz z dodatkowymi inwestycjami z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) stanowią kluczowe źródło finansowe Unii wspierające wdrażanie gwarancji dla młodzieży. W ramach planu odbudowy dla Europy i instrumentu „Next Generation EU”, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz wsparcie na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytorium Europy (REACT-EU) zapewnią dodatkowe wsparcie finansowe Unii na rzecz środków w zakresie zatrudnienia młodzieży. Działania te zostaną uzupełnione w okresie finansowania w latach 2021–2027 przez Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+), który zapewni wsparcie pełnego zakresu środków w zakresie zatrudnienia, kształcenia i szkolenia w ramach wzmocnionej gwarancji dla młodzieży,

NINIEJSZYM ZALECA, ABY PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE:

- 1) zapewniły, aby wszyscy młodzi ludzie w wieku do 30 lat w ciągu czterech miesięcy od uzyskania statusu osoby bezrobotnej lub zakończenia kształcenia formalnego otrzymywali dobrej jakości ofertę zatrudnienia, dalszego kształcenia, przygotowania zawodowego lub stażu zgodnie z zasadą 4 Europejskiego filaru praw socjalnych.

Punktem wyjścia dla zaoferowania młodej osobie gwarancji dla młodzieży powinno być zarejestrowanie tej młodej osoby przez podmiot realizujący program gwarancji dla młodzieży. Systemy gwarancji dla młodzieży powinny opierać się na poniższych wytycznych, które podzielone są na cztery fazy (odpowiednio przyporządkowanie, działania informacyjne, przygotowanie i oferta), oraz powinny być zorganizowane zgodnie z uwarunkowaniami krajowymi, regionalnym i lokalnymi, z uwzględnieniem płci i różnorodności młodych ludzi, do których są kierowane;

Przyporządkowanie

Określenie grupy docelowej, dostępnych usług oraz potrzeb w zakresie umiejętności

- 2) poprawiły przyporządkowanie grupy docelowej, które umożliwi lepsze zrozumienie różnorodności młodych ludzi NEET oraz spersonalizowanie wsparcia, które najprawdopodobniej będzie im potrzebne; dotyczy to również młodych ludzi NEET, którzy negatywnie odczuli skutki recesji gospodarczej;

- 3) przyporządkowały dostępne usługi do poszczególnych potrzeb w zakresie wsparcia, wykorzystywały krajowe prognozy zapotrzebowania na umiejętności wraz a dostępnymi lokalnymi prognozami w tym zakresie (na przykład z użyciem informacji o rynku pracy opartych na technologii dużych zbiorów danych) w celu zidentyfikowania umiejętności wymaganych na rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki regionalnego rynku pracy oraz barier, z jakimi borykają się młodzi ludzie mieszkający w obszarach wiejskich, w obszarach oddalonych lub w obszarach miejskich znajdujących się w niekorzystnym położeniu;

Umożliwienie zapobiegania poprzez systemy monitorowania i wczesnego ostrzegania

- 4) wzmocniły systemy wczesnego ostrzegania i zdolności w zakresie monitorowania osób zagrożonych znalezieniem się wśród młodych ludzi NEET, przy jednoczesnym przyczynianiu się do zapobiegania wczesnemu kończeniu kształcenia i szkolenia (na przykład dzięki poradnictwu zawodowemu w szkołach, bardziej elastycznym ścieżkom uczenia się i uczeniu się opartemu w większym stopniu na pracy), we współpracy z sektorem edukacji, rodzicami lub opiekunami oraz społecznościami lokalnymi, a także przy zaangażowaniu służb zajmujących się młodzieżą, pracowników społecznych, służby zdrowia i służb zatrudnienia;

Działania informacyjne

Podnoszenie świadomości i ukierunkowana komunikacja

- 5) stosowały nowoczesne, przyjazne dla młodzieży i lokalne kanały informacyjne oraz programy informacyjne ukierunkowane na działania podnoszące świadomość, z wykorzystaniem środków cyfrowych i niecyfrowych, przy jednoczesnym zapewnieniu zaangażowania młodych ludzi, osób pracujących z młodzieżą oraz lokalnych organizacji młodzieżowych, rodzin i stowarzyszeń rodzicielskich;

- 6) stosowały rozpoznawalny styl wizualny we wszystkich działaniach informacyjnych, oparty, w stosownych przypadkach, na wytycznych udostępnionych przez Komisję, przy jednoczesnym zapewnieniu przystępnych i łatwo zrozumiałych informacji na temat wszystkich rodzajów dostępnego wsparcia, na przykład za pośrednictwem jednego portalu internetowego w języku (językach) danego kraju. W tych działaniach informacyjnych należy unikać wszelkich stereotypów;

Zintensyfikowanie działań informacyjnych na rzecz grup szczególnie zagrożonych

- 7) w większym stopniu skupiły uwagę na młodych ludziach NEET (na przykład na osobach należących do grup szczególnie zagrożonych, w tym osobach z niepełnosprawnościami i z problemami wielowymiarowymi), z wykorzystaniem specjalnie wyszkolonych usługodawców i strategii uzupełniających, takich jak praca z młodzieżą, młodzi „ambasadorzy” oraz współpraca z partnerami, którzy mają kontakt z określonymi grupami młodych ludzi. Zbadały, w przypadku młodych ludzi NEET, do których najtrudniej jest dotrzeć, możliwości koordynacji z procesem przekazywania świadczeń, a także wykorzystania jednostek mobilnych;

Przygotowanie

Korzystanie z narzędzi profilowania w celu stworzenia zindywidualizowanych planów działania

- 8) udoskonaliły narzędzia i praktyki w zakresie profilowania i działań przesiewowych, aby działania dostosować do istniejących potrzeb, poprzez przyjęcie wielostopniowego i uwzględniającego aspekt płci podejścia do profilowania i działań przesiewowych, uwzględniającego preferencje i motywację, umiejętności i wcześniejsze doświadczenie zawodowe, bariery oraz czynniki pogarszające sytuację danej młodej osoby, w tym przyczyny decydujące o tym, jest ona bezrobotna lub nieaktywna zawodowo, lub fakt zamieszkiwania w obszarach wiejskich, w obszarach oddalonych lub w obszarach miejskich znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;

- 9) zapewniły wzmocnienie doradztwa prowadzonego przez publiczne służby zatrudnienia oraz aby podmioty realizujące program gwarancji dla młodzieży dysponowały odpowiednimi zdolnościami kadrowymi, w tym specjalnie przeszkolonym personelem, w celu obsługi i doskonalenia narzędzi służących do profilowania i działań przesiewowych, a także opracowywania zindywidualizowanych planów działania uwzględniających konkretne potrzeby danej osoby i odpowiedź na nie;

Doradztwo, poradnictwo i mentoring

- 10) przyspieszyły fazę przygotowawczą poprzez ukierunkowane na konkretną osobę doradztwo, poradnictwo i mentoring prowadzone przez wyszkolonych doradców w odpowiedzi na potrzeby tej osoby i ze zwróceniem należytej uwagi na nierówne traktowanie ze względu na płeć oraz inne formy dyskryminacji. Przygotowały młodych ludzi NEET na zmienny charakter pracy i na wymogi związane z uczeniem się przez całe życie, poprzez doradztwo zawodowe lub poprzez wsparcie przedsiębiorczości, przy jednoczesnym udzielaniu wsparcia indywidualnego, pracy motywacyjnej, rzecznictwie lub wsparciu wzajemnym na rzecz młodych ludzi NEET;
- 11) przyjęły bardziej całościowe podejście do doradztwa, poradnictwa i mentoringu poprzez kierowanie młodych ludzi do partnerów (na przykład instytucji edukacyjnych i szkoleniowych, partnerów społecznych i organizacji młodzieżowych, a także służb zajmujących się pracą z młodzieżą, zdrowiem oraz pracowników społecznych), którzy mogą pomóc w jej zmotywowaniu oraz wesprzeć tych młodych ludzi w pokonywaniu innych barier w zatrudnieniu;

Podnoszenie umiejętności cyfrowych dzięki szkoleniom przygotowawczym

- 12) oceniły umiejętności cyfrowe wszystkich młodych ludzi NEET, które zarejestrują się w ramach gwarancji dla młodzieży, na przykład przy użyciu Europejskich ram kompetencji cyfrowych dla obywateli (DigComp) oraz dostępnych narzędzi oceny i samooceny, zapewniając wszystkim młodym ludziom, na podstawie stwierdzonych braków, specjalne szkolenie przygotowawcze w celu zwiększenia ich umiejętności cyfrowych;
- 13) zagwarantowały walidację i uznawanie pozaformalnych i nieformalnych efektów uczenia się w ramach szkolenia przygotowawczego przy użyciu rozwiązań walidacyjnych przewidzianych w systemach kształcenia i szkolenia, z wykorzystaniem istniejących narzędzi, takich jak Europass, aby umożliwić bardziej modułowe podejście do gromadzenia kwalifikacji, wzmocnienia efektów uczenia się i poprawy ich uznawania;

Ocena, doskonalenie i walidacja innych ważnych umiejętności

- 14) zapewniły, aby faza przygotowawcza ułatwiała, w odpowiednich przypadkach, podnoszenie umiejętności i przekwalifikowywanie, zorientowane głównie na umiejętności cyfrowe, ekologiczne, językowe, umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i zarządzania karierą, z wykorzystaniem istniejących ram kompetencji, narzędzi oceny i samooceny oraz narzędzi walidacji, aby pomóc młodym ludziom w wykorzystaniu możliwości rozwijających się sektorów i przygotowaniu ich do potrzeb zmieniającego się rynku pracy;

Oferta

Zapewnienie skuteczności środków zachęcających do podejmowania zatrudnienia i rozpoczynania własnej działalności

- 15) stosowały ukierunkowane i dobrze skonstruowane zachęty do podejmowania zatrudnienia – takie jak dopłaty do wynagrodzeń, premie związane z zatrudnianiem pracowników, obniżanie składek na zabezpieczenie społeczne, ulgi podatkowe lub renty inwalidzkie – oraz zachęty do rozpoczynania własnej działalności, w celu stworzenia dobrej jakości możliwości trwałego zintegrowania młodych ludzi z rynkiem pracy; w stosownych przypadkach oferty promujące samozatrudnienie młodych ludzi powinny być powiązane z gruntownym szkoleniem oraz kompleksowym doradztwem w zakresie przedsiębiorczości;

Dostosowanie oferty do istniejących standardów w celu zapewnienia jakości i sprawiedliwości

- 16) dostosowały oferty zatrudnienia do odpowiednich zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, zapewniając równe traktowanie i równość szans kobiet i mężczyzn we wszystkich obszarach oraz prawo do godziwych warunków pracy, dostęp do ochrony socjalnej i szkoleń, uzasadnioną długość okresów próbnych oraz zakazując nadużywania nietypowych umów o pracę;
- 17) ułatwiały młodym ludziom powrót do kształcenia i szkolenia poprzez zróżnicowanie oferty dalszego kształcenia (na przykład poprzez elastyczne ścieżki uczenia się, uczenie się oparte na pracy, programy pomostowe i programy drugiej szansy), zapewniając, w stosownych przypadkach, walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego;

- 18) zintensyfikowały wsparcie w zakresie przyuczania do zawodu i zapewniły przestrzeganie minimalnych standardów określonych w europejskich ramach jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego;
- 19) zapewniły zgodność ofert staży z minimalnymi standardami określonymi w ramach jakości staży;

Zapewnienie wsparcia po zakończeniu stażu i wdrażanie systemu informacji zwrotnych

- 20) rozszerzyły ustawiczne wsparcie po zakończeniu stażu, aby pomóc młodym ludziom radzić sobie w nowych sytuacjach i w razie potrzeby dostosować zindywidualizowane plany działania, korzystając z możliwości udzielenia informacji zwrotnej (*feedback*) po zakończeniu stażu, aby zapewnić odpowiednią jakość złożonej oferty i zapobiec powrotowi młodych ludzi do statusu NEET;

Zagadnienia przekrojowe

Mobilizowanie partnerstw

- 21) wzmocniły partnerstwa, na wszystkich szczeblach administracji, między podmiotami realizującymi program gwarancji dla młodzieży a odpowiednimi zainteresowanymi stronami, takimi jak pracodawcy, instytucje kształcenia i szkolenia, partnerzy społeczni, osoby pracujące z młodzieżą, organizatorzy działań solidarnościowych i obywatelskich, organizacje młodzieżowe i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego; popularyzowały protokoły dotyczące współpracy między podmiotami realizującymi program gwarancji dla młodzieży a innymi służbami socjalnymi, na przykład zajmującymi się opieką nad dziećmi, opieką zdrowotną, rehabilitacją, mieszkalnictwem socjalnym i usługami w zakresie dostępności;

- 22) promowały dalszy rozwój modeli zintegrowanych usług, takich jak punkty kompleksowej obsługi, wspólne zarządzanie sprawami lub zespoły multidyscyplinarne, które wzmocniają partnerstwa i umożliwiają stworzenie pojedynczego punktu kontaktowego dla młodych ludzi;

Udoskonalenie sposobów gromadzenia danych i monitorowania programów

- 23) zintensyfikowały wysiłki na rzecz wzbogacenia danych z dalszej obserwacji poprzez wzmocnienie systemów umożliwiających śledzenie kariery zawodowej młodych ludzi po przyjęciu oferty, aby monitorować długoterminową, trwałą integrację na rynku pracy;
- 24) zachęcały, przy jednoczesnym poszanowaniu przepisów o ochronie danych, do szerszej wymiany danych dotyczących śledzenia, profilowania i działań następczych między partnerami w ramach gwarancji dla młodzieży w celu poprawy wsparcia, co ma szczególne znaczenie dla powodzenia interwencji ukierunkowanych na szczególnie zagrożonych młodych ludzi NEET;

Pełne i optymalne wykorzystanie funduszy

- 25) przeznaczyły odpowiednie zasoby krajowe na wdrożenie środków z zakresu polityk przewidzianych we wzmocnionej gwarancji dla młodzieży, zapewniając ich dobre ukierunkowanie na indywidualne potrzeby każdej młodej osoby, a w szczególności grup najbardziej zagrożonych;

- 26) w pełni i optymalnie wykorzystywały obecne instrumenty unijne w ramach polityki spójności, w szczególności Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, EFS i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) (2014-2020), oraz uruchomiły znaczącą część dodatkowych funduszy w ramach REACT-EU, a także EFS+ i EFRR (2021–2027), w celu wspierania zatrudnienia młodzieży, kształcenia i szkolenia, zapobiegania bezrobociu i bierności zawodowej młodych ludzi oraz wdrożenia odpowiednich reform w zakresie polityk;
- 27) wykorzystały pełen potencjał uzupełniania krajowych działań na rzecz finansowania z innych źródeł unijnych, które mogłyby przyczynić się do wdrożenia wzmocnionej gwarancji dla młodzieży, w szczególności z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Programu InvestEU, Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI), programu Erasmus+ oraz Instrumentu Wsparcia Technicznego;

NINIEJSZYM Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE ZAMIERZENIA KOMISJI W ZAKRESIE:

Udoskonalenie sposobów gromadzenia danych i monitorowania programów

- 28) stałego wspierania monitorowania ilościowego programów gwarancji dla młodzieży w oparciu o wspólnie uzgodnione ramy wskaźników, z oferowaniem, w stosownych przypadkach, odpowiednich zmian w świetle niniejszego zalecenia;
- 29) zwiększenia, począwszy od 2022 r., stopnia szczegółowości, z jaką oceniana jest grupa docelowa młodych ludzi NEET, przy wykorzystaniu ulepszeń w badaniu aktywności ekonomicznej ludności UE, które zostały wprowadzone rozporządzeniem (UE) 2019/1700;

Monitorowanie procesu wdrażania

- 30) monitorowania procesu wdrażania programów gwarancji dla młodzieży zgodnie z niniejszym zaleceniem poprzez wielostronny nadzór sprawowany przez Komitet ds. Zatrudnienia (EMCO) w ramach europejskiego semestru;
- 31) regularnej współpracy z państwami członkowskimi w kontekście europejskiego semestru w celu zapewnienia monitorowania stałych krajowych inwestycji w politykę i programy w zakresie zatrudnienia młodzieży; kierowania do państw członkowskich, w stosownych przypadkach, zaleceń dla poszczególnych państw członkowskich na podstawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich;

- 32) regularnego przedkładania EMCO sprawozdań na temat rozwoju sytuacji w zakresie wdrażania programów gwarancji dla młodzieży i ich rezultatów;

Podnoszenie świadomości i ukierunkowana komunikacja

- 33) wzmocnienia wsparcia na rzecz działań informacyjno-promocyjnych i komunikacyjnych państw członkowskich oraz wzmocnienia rozpowszechniania wśród państw członkowskich wyników i przykładów sprawdzonych rozwiązań, w tym poprzez europejską sieć publicznych służb zatrudnienia.

Zalecenie Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży zostaje zastąpione niniejszym zaleceniem.

Sporządzono w ...

*W imieniu Rady
Przewodniczący*
